Додаток 19
до наказу
Житомирської академії поліції
від 28.03.2023 № 90

Інструкція з охорони праці при експлуатації та обслуговуванні бензинових генераторів

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на структурні підрозділи Державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання «Житомирська академія поліції» (далі – Житомирська академія поліції, заклад), а саме на працівників, що використовують і обслуговують побутові бензогенератори.

1.2. Дана Інструкція з охорони праці є інструкцією за видом робіт і встановлює загальні вимоги безпеки під час використання бензогенераторів як резервного виду електроживлення будівель Житомирської академії поліції.

1.3. Інструкція розроблена на основі Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що є чинними на підприємстві, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 № 132; Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15, і з урахуванням вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417, Інструкції з експлуатації бензогенератора.

1.4. Особу, яка експлуатує і обслуговує бензогенератор, ознайомлюють під підпис з умовами праці та про наявність на її робочому місці небезпечних і шкідливих чинників.

1.5. Під час експлуатації бензогенератора на працівника можуть діяти такі шкідливі та небезпечні виробничі чинники:

– підвищена температура поверхонь обладнання;

– пари бензину та вихлопи, що містять чадний газ;

– загоряння легкозаймистих, вибухонебезпечних речовин;

– можливість враження електричним струмом.

1.6. За цією інструкцією працівника інструктують перед початком експлуатації бензогенератора. Результати інструктажу заносять в Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. У журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис того, хто інструктує, та того, кого інструктують.

1.7. Перед допуском до самостійної роботи працівник, що обслуговує генератор, має бути ознайомлений та засвоїти експлуатаційну документацію (Інструкцію з експлуатації, що пропонується до бензогенератора виробником) використовуваного бензогенератора, знати його будову та принцип роботи.

1.8. Працівник, відповідальний за роботу бензогенератора, повинен пройти інструктаж за Інструкцією з пожежної безпеки, та виконувати її вимоги.

1.9. Працівник, відповідальний за роботу бензогенератора, під час його експлуатації зобов'язаний:

- бути уважним, вести постійний нагляд за роботою бензогенератора;
- знати розташування первинних засобів пожежогасіння та вміти ними користуватися.

1.10. Забороняється експлуатація бензогенератора зі встановленням його у місці, що не забезпечує повний відвід вихлопних газів на ззовню.

1.11. На корпусі бензогенератора повинні бути присутні і легко читатися всі позначення.

1.12. Забороняється проводити ремонтні роботи на працюючому бензогенераторі.

1.13. Працівник, відповідальний за роботу бензогенератора несе особисту відповідність за порушення вимог, викладених у цій інструкції.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Вивчити інструкцію з експлуатації бензинового генератора і при виникненні найменших питань повторно звертатися до інструкції для повного прояснення ситуації.

2.2. Підготувати робоче місце для генератора та підходи до нього.

2.3. Провести передексплуатаційний огляд до запуску бензогенератора.

Перевірити:

- достатність освітленості робочої зони;
- справність використовуваних електрокабелів;
- рівень оливи в двигуні бензогенератора;
- наявність достатньої кількості пального, безпечність його зберігання та відповідність наявного пального вимогам експлуатаційної документації бензогенератора.

2.4. Бензогенератори працюють на токсичному високооктановому бензині, здатному при змішуванні з повітрям утворювати легкозаймисту або вибухову суміш. Тому заправку бензинового генератора необхідно проводити тільки на відкритій місцевості при вимкненому і повністю охоловшому бензогенераторі. Поряд не повинно бути вогню, розжарених матеріалів або іскор.

2.5. У разі виявлення несправностей бензогенератора і обладнання до нього, порушень у його роботі інформувати безпосереднього начальника і не приступати до роботи, поки не будуть усунені виявлені порушення.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Використання бензогенератора, як резервного виду електроживлення, дозволяється в аварійних ситуаціях при відключенні закладу від основного джерела електропостачання.

3.2. Підключення бензогенератора до електричної мережі повинен здійснювати фахівець відповідно до норм ПУЕ та електротехнічних правил. Помилки в підключенні загрожують не тільки виходом із строю бензогенератора і підключеного в мережу електроустаткування, але і можуть призвести до враження електричним струмом співробітників і сторонніх осіб.

3.3. Здійснити запуск бензогенератора відповідно до вказівок експлуатаційної документації.

3.4. Підключити електромережу закладу до бензогенератора шляхом переключення спеціального перекидного перемикача вводу.

3.5. При роботі генератора можлива вібрація обладнання. Тому рекомендується встановлювати бензогенератор на горизонтальній поверхні на відстані не менше одного метра від стін чи іншого обладнання і матеріалів.

3.6. Під час роботи електрогенератора є небезпечна можливість враження людини електричним струмом. Тому суворо забороняється обслуговування генератора мокрими або вологими руками. З тієї ж причини забороняється експлуатація бензогенератора в незахищеному від опадів місці під час дощу або снігу, а також в приміщеннях з високою вологістю.

3.7. Для підключення бензогенератора слід використовувати якісний кабель без пошкоджень ізоляції.

3.8. Споживачів дозволяється підключати до бензогенератора лише після повного прогріву двигуна, не менше 3 хвилин його роботи.

3.9. Потужність активного навантаження не повинна перевищувати номінальної потужності генератора, а потужність реактивного навантаження не повинна перевищувати половини номінальної потужності бензогенератора.

3.10. При виявленні підтікань пального чи оливи з бензогенератора, виникненні його задимлення, іскор терміново припинити роботу бензогенератора і відновлювати лише з дозволу безпосереднього начальника після усунення несправностей фахівцями.

3.11. Під час експлуатації бензогенератора не допускається:

- залишати бензогенератор, який працює, без нагляду або доручати нагляд за ним стороннім особам;
- розміщати пальне та інші горючі речовини і матеріали безпосередньо біля бензогенератора;
-експлуатувати бензиновий генератор при відкритій кришці повітряного фільтра або при знятому повітряному фільтрі або без глушника;
-заправляти або чистити бензогенератор при працюючому двигуні;
-використовувати бензогенератор, у якому вимикачі не працюють належним чином;
- вносити конструктивні зміни до елементів бензогенератора, самостійно ремонтувати й допускати до його обслуговування сторонніх осіб.

3.12. Дотримуватися вимог пожежної безпеки. Не повинні знаходитися на відстані ближче ніж 5 м від бензогенератора легкозаймисті та горючі речовини, балони з газами, вибухонебезпечні речовини, предмети побутової хімії.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Вимкнення генератора:

- у разі небезпеки перевести ключ (тумблер) вимикача в положення вимкнено (OFF);
- у разі нормальної зупинки автоматичний запобіжник перевести у положення вимкнено (OFF), ключ вимикача двигуна перевести у положення вимкнено (OFF), закрити кран подачі пального;

4.2. Невикористане пальне прибрати до призначеного для його зберігання місця.

4.3. Повідомити керівника робіт про всі несправності та дефекти, що мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної або надзвичайної ситуації працівник, відповідальний за роботу з бензогенератором, повинен за можливості вжити заходів щодо усунення джерела аварійності та інформувати про те, що сталося, безпосереднього керівника.

5.2. Аварійна ситуація або нещасний випадок можуть статися в разі:

- експлуатації несправного обладнання;
- порушення вимог експлуатаційної документації;
- падіння предметів;
- виникнення пожежі.

5.3. Якщо при дотику до металевих частин бензогенератора, обладнання відчувається напруга або обірваний заземлюючий провід, негайно знеструмити обладнання, доповісти про те, що трапилось, керівництву. Відновлювати роботу генератора лише після усунення несправностей і з дозволу безпосереднього керівника.

5.4. У разі виникнення пожежі (ознак горіння) вжити можливих заходів щодо гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння, дотримуючись порядку дії під час ліквідації пожежі відповідно до Інструкції з пожежної безпеки. У разі неможливості усунути пожежу власними силами викликати представників пожежної охорони за телефоном 101 або іншими засобами зв'язку, водночас назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище. Після прибуття пожежної служби виконувати вказівки представників пожежної охорони щодо усунення аварійної ситуації.

5.5. Про кожний нещасний випадок особа, що обслуговує генератор, повинна негайно інформувати керівника робіт (іншу відповідальну посадову особу підприємства) та керуватися його вказівками щодо усунення небезпечних наслідків. Якщо стався нещасний випадок, для проведення розслідування зберегти обстановку на робочому місці та засоби виробництва в такому стані, у якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю та здоров'ю людей і не призведе до більш тяжких наслідків), вжити заходів щодо запобігання таким випадкам у ситуації, що склалася, і в разі потреби надати домедичну допомогу відповідно до Інструкції з надання домедичної допомоги. У разі подальшого погіршення самопочуття потерпілого, не зупиняючи надання домедичної допомоги, викликати через інших працівників (за телефоном 103) швидку медичну допомогу.

Інженер з охорони праці І-ї категорії
ВЛМТЗ Житомирської академії поліції **Андрій ЗАГОРУЙКО**